

## **KİTAP İNCELEMESİ**

Patrick C. COATY, *Small State Behavior in Strategic and Intelligence Studies: David's Sling*  
(London, Palgrave Macmillan, 2019)

**Gökhan SARI**

Dr., Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

### **Bu kitap değerlendirmesine atıf için**

Gökhan Sarı, Kitap Değerlendirmesi: "Patrick C. Coaty, *Small State Behavior in Strategic and Intelligence Studies: David's Sling*, London, Palgrave Macmillan, 2019", *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 17, Sayı 67, 2020, s. 127-129.

**Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği | Uluslararası İlişkiler**  
**E-Posta: [bilgi@uidergisi.com.tr](mailto:bilgi@uidergisi.com.tr)**

Bu makalenin tüm hakları *Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği*'ne aittir. Önceden yazılı izin almadan hiçbir iletişim, kopyalama ya da yayın sistemi kullanılarak yeniden yayımlanamaz, çoğaltılamaz, dağıtılamaz, satılamaz veya herhangi bir şekilde kamunun ücretli/ücretsiz kullanımına sunulamaz. Akademik amaçlı alıntılar bu kuralın dışındadır. Yazıda belirtilen fikirler yalnızca yazarına/yazarlarına aittir. UİK Derneğini, editörleri ve diğer yazarları bağlamaz.

# Small State Behavior in Strategic and Intelligence Studies: David's Sling

Patrick C. COATY

London, Palgrave Macmillan, 2019, 173 sayfa. ISBN 978-3-319-89446, ISBN 978-3-319-8944-8 [eBook]

Gökhan SARI

Dr., Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

E-Posta: gokhansari@yahoo.it

Küçük devletlerin yönetici pozisyonundaki elitlerinin, güvenlik ikilemi ile ilişkisi ve bu ilişkinin kişisel bağlamından ziyade uluslararası boyutunun ne olduğunun açıklanmaya çalışıldığı bu kitapta; küçük devletlerin kararlarının stratejik olup olmadığı, yönetici elitlerin iç meşruiyet ile uluslararası statülerinin ne olduğu gibi sorulara cevap aranmaktadır. Giriş ve sonuç dâhil sekiz bölümden oluşan kitabın ilk iki bölümünde daha çok teorik çerçevenin oluşturulduğu, sonraki beş bölümde örnekler üzerinden konunun genişletildiği ve son bölümde de daha çok küçük devletlerin doğasına odaklanıldığı görülmektedir.

Bu çalışmada büyük devlet olarak nitelendirilen ABD, küçük devlet olarak nitelendirilen Vietnam, Kuzey Kore, İsrail, Irak ve İran gibi devletlere yönelik stratejik görüşleri değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Ayrıca bu stratejik görüşler üzerinden oluşan stratejik kültür, Amerika'nın Vietnam stratejisindeki başarısızlığı gibi örnekler üzerinden değerlendirilmiştir. Çalışmada üzerinde durulan bir konu da iletişim ve ortak dil kavramlarıdır. Bu konu nükleer silahlanma örneği üzerinden ele alınarak iletişim ağının ortak bir dil üzerinden nasıl savunma ve dış politika stratejilerini etkilediği açıklanmaya çalışılmıştır.

Küçük devletlerin nükleer silahlanma davranışları stratejik anlamda; devlet, sözde çevre (*pseudo-environment*), akılcılık ve güç üzerinden ele alınmıştır. Sonrasında bu değerlendirmesini John Boyd'un OODA Loop adını verdiği "Gözlemler (*Observe*), Yönlendir (*Orient*), Karar Ver (*Decide*) ve Harekete Geç (*Act*)" kelimelerinin ilk harflerinden oluşturduğu döngüsü üzerinden diyalektik olarak değerlendirilerek istihbaratın strateji üzerindeki rolüne vurgu yapılmıştır. Kitabın ilerleyen bölümlerinde de ele alınan OODA döngüsü, davranışların veya olayların analizlerde kullanılabilen bir yöntem olarak dikkat çekicidir. OODA döngüsü ile birlikte ele alınan strateji kavramı ise Betts, Clausewitz, Boyd, Gray gibi isimlerin kavramsal tanımlamaları ışığında daha çok Clausewitz ve Boyd'un tanımlamalarının birleşimini andıracak bir şekildedir.

Yazar Sözde Çevre (*pseudo-environment*) koşullarının stratejik kültür içerisinde oluştuğunu ve stratejik devlet kültürünü; yönetici elit, halk, kültür ve politiklardan oluşturduğunu belirttikten sonra stratejik kültürün belki de en önemli ögesi olan yönetici elit grubun davranışları ile karar durumlarının incelenmesi gerektiğinin altını çizmektedir. Burada dikkat çekici olan yönetici elitin kendi hayatları ile

devletin bekası arasındaki tercihlerini kendilerinden yana yapacaklarının vurgulanmasıdır.

Devletin gücünün stratejik kültür içinde olduğu yönündeki kabulün yanında; devletin gücünü belirleyen asıl faktörlerin lojistik ve strateji ile beraber akılcı düşünce ve uluslararası ortam olduğu da hatırlatılmaktadır. Bu çerçevede içinde, devletin davranış biçiminin her ne kadar uluslararası ortam dâhilinde değişip geliştiğinden bahsedilse de psikolojik yönden en önemli etkiyi güvenlik ikileminin yaptığı düşünülmektedir.

İleri sürülen düşünceler örnek olaylar üzerinden detaylandırılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda yazar Oppenheimer'in perspektifi üzerinden Amerika örneğini ele almakta ve Vietnam Savaşının stratejik başarısızlığını, ABD'nin geleneksel stratejik kültür yapısından kaynaklanan güvenlik ikilemi ile ilişkilendirmektedir. Ayrıca stratejik kültürü değiştirebilmek için gerekli olan şeyin "Gözlemleme sürecinde yalnızca bir ülkenin davranışlarının değil, aynı zamanda o ülkenin hasmının sözde ortamının ve davranışının da tanımlanması" olduğunu ve bu kapsamda; kültürel gelenek, genetik miras, analiz ve sentez, tecrübeler ve yeni bilginin OODA döngüsü ile incelenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Kitapta büyük devlet olarak ele alınan ABD'nin kıyaslaması ilk önce Çin ile yapılmaktadır. OODA döngüsü ile yaptığı kıyaslamayla yazar, nükleer silahlanmanın devletler üzerindeki etkilerini anlamaya çalışmaktadır. ABD örneğinden farklı olarak büyük güç perspektifi dışında olarak değerlendirdiği Çin'in nükleer programının gerçekleştirilmesindeki en büyük rolün Mao olduğunu, Çin'in hedeflerine yönlendirilmesi sürecinde güvenlik ikileminin önemli olduğunu, güç algısının hem küçük hem büyük devletler üzerinde dikkat çekici bir etkisi olduğunu vurgulamaktadır. Çin'in uluslararası alanda yönetici elitlerinin aslında olmadığı, tüm gücün Mao'da toplandığı ve bu durumun nükleer programların hızlı bir şekilde faaliyete geçebilmesinde bir avantaj doğurduğunu belirtmektedir. Buna ilave olarak, Mao'nun; Çin devletinin bağımsızlığı, devlet inşası süreci ve uluslararası çevredeki edindiği gücün kaynağı olduğunu OODA döngüsü ile anlamlandırılmaya çalışmıştır.

ABD ve Çin'den farklı olarak kitapta Hindistan ve Pakistan'ın coğrafi ve tarihsel bağları üzerinden stratejik kültürlerinin oluşma süreci de ele alınmaktadır. Hem Hindistan hem de Pakistan'ın içinde bulunduğu küçük devlet pozisyonundan kurtulma amacıyla ve yeri geldiğinde birbirine karşı oluşturdukları güvenlik ikileminin nükleer silahlanma çabaları üzerinden yürütüldüğü belirtilmektedir. Ayrıca yönetici elitlerin bu konudaki arzusuna dikkat çekilmektedir. Yazar, stratejik kültür konusunda Hindistan'ı zayıf olarak değerlendiren analizleri de eleştirmektedir.

Diğer bir örnek olarak ele aldığı İsrail'in nükleer silahlanma konusunda kendisini farklı bir boyutta tuttuğunu, nükleer silaha sahip olduğunu hala deklare etmediğini, bunun yanında Boyd'un öncelik olarak belirttiği insan, fikirler ve teknolojiye İsrail'in çok önem verdiğini ileri sürmektedir. İsrail'in silahlanma konusundaki düşüncelerini ve uyguladığı kültürel stratejiyi başarılı bulan yazar; yönetici elitin insan, kurum ve teknoloji temelli olarak İsrail'in kapasitesini arttırdığını düşünmektedir. İsrail'in güvenlik ikilemini yönetme sürecinde, yönetici elitin toplumun da desteğini almasının, nükleer silahlanmayı yeri geldiğinde korunmak için kalkan, yeri geldiğinde saldırmak için bir kılıç gibi kullanılacak olmasının özellikle İsrail'in olası bir savaşa girmesi durumunda kendisine büyük avantaj sağladığını belirtmektedir.

OODA döngüsü ile büyük devlet olarak nitelendirilen ABD ile küçük devletler olarak nitelendirilen İran ve Kuzey Kore'nin arasında geçen çatışmalar da incelenmiştir. İncelemede İran'ın genetik mirası ve kültürel yapısı çerçevesinde Amerika'nın stratejik kültürü çerçevesinde yaptığı

önleyici savaş ile İran'ın yönetici eliti arasındaki ilişkinin üzerinde durulmuştur. İran'ın nükleer silahlanmayı İslam dünyasına liderlik etme gayesi içerisinde bir araç olarak gördüğü ileri sürülmüştür.<sup>1</sup> Kuzey Kore'nin ise Çin gibi benzer bir kültür içerisinde olduğu ve benzer hedefler doğrultusunda nükleer silahlanma yolunu seçtiği aynı şekilde OODA döngüsü ile analiz edilmeye çalışılmıştır.

Tüm bu örnekler ve dünyanın kalanındaki örnekler üzerinde genel bir değerlendirmeye giden yazar, dünya üzerinde güvenlik ikilemi ile karşı karşıya kalmış tüm liderlerin ülkelerinin nükleer kapasitelerini artırmaya çalıştıkları ve bunun dışında hiçbir örnek bulunamayacağını belirtmektedir. Küçük devletlerin nükleer olarak silahlanmasının stratejik bir eylem değil, uluslararası statülerinin korunması veya artırılması ve ülke içindeki yönetici elitlerin nüfuzunun artırılması amacıyla ortaya çıktığı ileri sürülmektedir.

Dolayısıyla bu çalışma ile Max Weber ve Kenneth Waltz'ın fikirleri her ne kadar paylaşılsa da, söz konusu düşünürler sadece büyük devletlere odaklanmaları yönünden de eleştirilmekte ve bu çalışmada uluslararası ortamdaki diğer devletlerin de göz önüne alındığı hatırlatılmaktadır.

Yazar küçük devletlerin de nükleer kapasiteye sahip olmasının düşünülen aksine barışa katkı sağlayacağını iddia etmektedir. Çıkarımlarını Sun Tzu tarafından ortaya atılan ve Boyd tarafından geliştirilen OODA döngüsü analizlerine dayandırmaktadır. Kitabın tematik ana başlıklarını ise lojistik, stratejik kültür ve nükleer silahlanma kavramları oluştururken; Çin, Hindistan, Pakistan, İsrail, İran ve Kuzey Kore ile ABD'nin davranışları karşılaştırmalı olarak incelenmektedir.

Kitapta strateji; politik hedefler ile askeri araçlar arasında bir köprü olarak tanımlanmış ve ABD'nin stratejik anlamda başarısız olduğu dile getirilmiştir. ABD'nin siyasi sorunlara askeri çözümler bulmaya yönelik çabalarının Amerikan stratejik politikasında başarısızlığının temel nedeni olduğu, ayrıca başlangıçta teknolojiyi icat eden, geliştiren ve kontrol ederek tekel halinde tutmaya çalışan ABD'nin artık bunu kontrol edemez hale geldiği belirtilmektedir.

Son olarak bu çalışma ile küçük devletlerin nükleer silahlanma çabalarının (*proliferation*) stratejik bir faaliyet olmadığı, küçük devletlerin yönetici seçkinlerinin nükleer silahlanma çabalarının aslında kendi meşruiyetleri ve uluslararası statülerini arttırma gayretinin bir sonucu olduğu ileri sürülmektedir. Diğer taraftan savaşı önlemenin nükleer silahların tekelleştirilmesi ile değil, küreselleştirilmesi ile olacağı önerilmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında nükleer silahların İkinci Dünya Savaşı'ndan bugüne kadar içinde bulunduğumuz genel barış döneminin varlığının en önemli nedenlerinden biri olduğu ileri sürülmektedir. Bu kapsamda Waltz ve yazarın da ortak bulunduğu nokta; barışın tesisi için küçük devletin de nükleer silahlar temin ederek yeteneklerini arttırmasına izin verilmesidir.

1 Fakat burada göz ardı edilen husus İran kültürünün sadece Şii'lik yapısı üzerinden incelenmiş olması ve kültürel yapısının 1979 devriminden geriye götürülmemesidir.